

Kinda
kommun

Maten och måltiderna ska vara variationsrika, en mötesplats och en kulturbärare av mattraditioner. Måltiderna som serveras ska vara av hög kvalitet, främja en sund livsstil och på lång sikt bidra till goda matvanor.

Måltidspolicy

Kommunfullmäktige § 168/2020-12-14

Inledning

Måltidspolicyn är ett kommunövergripande styrdokument som gäller alla verksamheter och ska bidra till hållbar utveckling och kvalitetssäkra måltidsverksamheterna i Kinda kommun.

Policyn ska även utgöra grunden för hälsa, välmående och en bra miljö i verksamheterna. Måltiden ska engagera våra sinnen genom en positiv upplevelse av smak, syn, doft och gemenskap.

Maten och måltiderna ska vara variationsrika, en mötesplats och en kulturbärare av mattraditioner. Måltiderna som serveras ska vara av hög kvalitet, främja en sund livsstil och på lång sikt bidra till goda matvanor.

Syfte

I Kinda kommun ska det serveras goda, vällagade och näringsriktiga måltider som skapar förutsättningar för ett hälsosamt liv.

Policyn bygger på Livsmedelsverkets rekommendationer och syftar till att säkerställa att bra mat av bra råvaror serveras i en bra miljö.

Policyn syftar vidare till att tydliggöra det gemensamma ansvaret i kommunen kring måltids- och kostfrågor.

Social hållbarhet

Måltidsmiljön

Våra kommunala restauranger och cafeterior är mötesplatser och kulturbärare där gästen välkomnas av personal som ger god service och ett gott bemötande. Här får gästen en syn-, smak- och doftupplevelse och känner matglädje och gemenskap vid måltiden eller fikastunden. Måltidsmiljön är utformad för att bidra till en lugn och trivsam miljö.

Måltiden bidrar till att både gamla och unga mår bra ur ett folkhälsoperspektiv. Därför eftersträvar vi att måltiden uppfattas lockande och positiv och ses som en viktig del av dagen. Sociala måltider tillämpas i vissa verksamheter.

I förskolan innebär sociala måltider:

Måltiden inom förskolan skapar goda matvanor i en lugn och trivsam miljö och lär barnen att äta omväxlande och allsidigt. Barnen tränar samtidigt finmotorik, språkutveckling och social samvaro.

Förskolans personal är goda förebilder för barnen genom den pedagogiska

rollen då de äter tillsammans med barnen.

I skolan innebär sociala måltider:

Personalen ges möjlighet att äta pedagogiskt (inte all personal) tillsammans med eleverna utifrån måltidssituation och antal elever och barn. Varje

elev har möjlighet att äta sin lunch i lugn och ro utan tidspress vilket innebär att eleven bör ha möjlighet att sitta vid bordet i cirka 20 minuter. Lunchen serveras varje dag vid samma tidpunkt. Kinda kommun strävar efter, i den mån det är möjligt, att ingen elev eller personal ska behöva äta tidigare än klockan 11.00. Planering och schemaläggning av skolverksamheten är en viktig faktor för att eftersträva lämpligt antal elever i matsalen vilket bidrar till en trivsam måltidsmiljö.

I vård och omsorg innebär sociala måltider:

Måltiderna inom vård och omsorg är anpassade utifrån den enskildes behov. Mat och näring är en viktig del av omvårdnaden. Matgästen/brukaren har möjlighet att äta sin måltid i lugn och ro i en trivsam måltidsmiljö utan tidspress. Nattfastan bör inte vara mer än 11 timmar. Energi- och näringsberikad samt konsistensanpassad kost ska tillhandahållas vid behov.

Inflytande och delaktighet

Alla som berörs av den offentliga måltiden i Kinda kommun har möjlighet till delaktighet och inflytande vad gäller maten och måltidsmiljön genom exempelvis olika matråd eller kostråd.

Ekonomisk och hållbart

Måltidspolicyn är ett styrdokument som kvalitetssäkrar måltidsverksamheten och tydliggör vilka områden vi ska arbeta med utifrån Kinda kommuns styrdokument Utveckling Kinda 2020-2023. Här finns de fyra utvecklingsområdena Hållbar samhällsutveckling, God livsmiljö, Livskraftigt näringsliv och Kompetensförsörjning. Policyn gäller alla kommunala verksamheter och de som utför verksamhet på uppdrag av Kinda kommun. Policyn ligger som grund för de politiska beslut som tas i varje nämnd.

Hållbara inköp

Vi gör stora inköp av livsmedel. Genom att medvetet upphandla och köpa in livsmedel med hänsyn till miljö, klimat, säsong, hälsa, etik, ekonomi och arbetsmiljö medverkar vi till ett hållbart samhälle lokalt och globalt.

Hållbar ekonomi

Vi följer gällande ramavtal, säsonganpassar våra inköp, planerar för leveranser för att minska antal transporttillfällen och arbetar för att minska matsvinnet genom att öka barnens, elevernas och pedagogernas medvetenhet om matsvinnets påverkan på miljön.

Vi har upparbetade kontakter med producenter i närområdet. Med närområdet/närproducerat menas här

Östergötland och angränsande län. Vi möjliggör för mindre och lokala leverantörer att lämna anbud genom att bryta ner stora upphandlingar så att kraven blir möjliga att tillmötesgå även för dessa leverantörer.

Kompetens

Vår personal har hög kompetens och fortbildas kontinuerligt i frågor om kost, hälsa, hygien och hållbar utveckling. Vid nyrekrytering strävar vi efter grundläggande kockutbildning eller motsvarande utbildning.

Hälsosam mat av hög kvalitet

Vi erbjuder goda och hälsosamma måltider som ska grundlägga och främja goda matvanor och en god hälsa för alla såväl barnen/elever som vuxen och äldre med minsta påverkan på miljön. Livsmedelsverkets har tagit fram en måltidsmodell vad en bra måltid innehåller:

För Kinda kommun innebär detta:

- Menyn är omväxlande och planeras utifrån olika målgruppers speciella behov och förutsättningar
- Livsmedlen är till en viss del etiskt och/eller ekologiska/krav märkta
- Vid upphandling och inköp av livsmedel och råvaror ska föreskrifter för upphandling av animaliska livsmedel vara i enlighet med svenska djurskydds lagstiftning. Baskrav i angivna kriterier skall utgöra lägsta nivå. Exempelvis antibiotika ska användas endast efter ordination

av veterinär och när det är veterinärmedicinskt motiverat

- Maten lagas från grunden på livsmedel med hög kvalitet. Hel- och halvfabrikat används i så liten utsträckning som möjligt för att ha god kontroll på innehåll och för att undvika onödiga tillsatser.
- Maten tillagas så nära matgästen/brukaren och serveringstillfället som möjliggörs utifrån den geografiska bilden i kommunen.
- Inom vård- och omsorgs verksamhet erbjuds två rätter varav det ena kan vara ett vegetariskt alternativ.
- Strävan ska vara att öka andelen vegetabilier valda efter säsong samt vegetariska rätter i kommunen som främjar hälsan och hållbar livsmedelskonsumtion.
- Servering av frukt/grönt bör öka inom förskola, skola och äldreomsorg.
- I skolornas och fritidsgårdarnas kafeterior erbjuds bra mellanmål såsom frukt, grönsaker, smörgås, mjölk och yoghurt till försäljning.
- Vi är restriktiva med försäljning och servering av godis, glass, kakor, kex och snacks i förskolan, skolan och i skolkafeterior.
- Bananer, kaffe, och andra livsmedel som har en påvisad mycket negativ påverkan på miljön ska vara ekologiskt/ Krav märkta.
- Mjölken ska vara ekologiskt/krav
- Rödlistad fisk serveras inte
- Produkter som innehåller genmodifierad råvara (GMO) används inte i tillagningen.

Specialkost

Alla som har behov av specialkost eller anpassad kost av medicinska, etiska eller religiösa skäl erbjuds andra alternativ. Detta sker med dialog/intyg med elevhälsan/skolsköterskan.

Matsvinn

För att minimera matsvinnet i alla led ska ett aktivt arbete bedrivas i alla verksamheter. Målet är att strategiskt öka barnens, elevernas och pedagogernas medvetenhet om matsvinnets påverkan på miljön. Detta gäller även inom vård och omsorgen.

Genomförande och uppföljning av policyn

Varje nämnd ansvarar för att måltidspolicyn implementeras inom det egna verksamhetsområdet och förvaltningschefen är ytterst ansvarig för att informationen når ut till medarbetarna.

Måltidspolicyn styr vad som ska finnas med i nämndernas kravspecifikationer för kost- och måltidsverksamhet och utgör underlag för budget, uppdragsplaner, verksamhetsplaner och kravspecifikationer samt följs upp inom nämndernas ordinarie kvalitetsarbete.

Berörda nämnder ansvarar för att utvärdering av kundnöjdhet om maten, måltidsmiljön, servicen, kvaliteten och bemötandet genomförs regelbundet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att måltidspolicyn utvärderas varje mandatperiod. Vi samverkar mellan nämnderna så implementeringen av måltidspolicy blir känd i verksamheterna.

Referenskällor till dokumentet

- Kinda kommuns utvecklingsmål 2020-2022 www.kindase.se
- Regional livsmedelsstrategi, Länsstyrelsen Östergötland
- Nordiska näringsrekommendationer, NNR
- Måltidsmodellen www.livsmedelsverket.se

